

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli d. 7 Febr. 1870, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition med förslag till författning angående upphäfvande af frälsemäns och deras vederlikars rätt till särskildt forum i brottmål.

Till Lag-Utskottets behandling hafva begge Kamrarne hänskjutit omförmälda nådiga Proposition, hvilken är af följande lydelse:

Sedan Riksdagen, på sätt dess underdåniga skrifvelse den 8 April 1868 utvisar, för sin del beslutat en författning angående upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum, men Kongl. Maj:t, då berörda fråga var af beskaffenhet att erfordra bifall af Ridderskapet och Adeln, låtit frågan, för hvars behandling sammankallande af urtima Adelsmöte ej ansetts böra ega rum, för tillfället förfalla, hade Kongl. Maj:t i nådig Skrifvelse till Adelsmötet af den 5 sistlidne Februari infordrat Ridderskapet och Adeln's yttrande, huruvida Ridderskapet och Adeln för sin del godkände det i Riksdagens omförmälda skrifvelse intagna förslag till författning i ämnet, hvarpå Ridderskapet och Adeln i underdånig skrifvelse den 19 påföljande Mars tillkännagifvit, det Ridderskapet och Adeln funnit sig nu icke kunna biträda förevarande framställning, så vidt dermed afsågs åstadkommande af förändring af den frälsemän enligt 8 Kapitlet 2 § 8 mom. Rättegångs-balken tillkommande rätt att få vissa dem rörande mål och ärenden omedelbarligen af Hofrätt handlagda och bedömda, men deremot för sin del funnit skäligt samtycka till den ifrågasatta förändringen af det i 6 § af Ridderskapet och Adeln's privilegier den 16 Oktober 1723 grundade och i 8 Kapitlet 2 § 9 mom. Rättegångs-balken meddelade stadgande, det frälseman i vissa brottmål bör omedelbarligen af Hofrätt dömas, samt följaktligen godkänt det af Kongl. Maj:t framställda förslag till författning i ämnet, så vidt samma förslag berörda förändring angår.

Då den ifrågasatta förändringen sålunda ej kan för närvarande i dess helhet genomföras, men hinder ej bör möta för dess antagande i den del, i hvilken Ridderskapet och Adeln förklarar sig dertill samtycka, samt upphäfvande af frälsemäns rätt till särskildt forum i brottmål jemväl måste medföra upphörandet af den deras vederlikar enligt 8 Kapitlet Rättegångs-balken i visst fall tillkommande ena-

handa förmån, vill Kongl. Maj:t alltså, med öfverlemnande af de i Högsta Domstolen och Statsrådet angående denna fråga hållna protokoll, enligt 87 § Regeringsformen föreslå Riksdagen antagande af följande:

“Författning angående upphäfvande af frälsemäns och deras vederlikars rätt till särskildt forum i brottmål.

Med ändring af hvad 6 § af Ridderskapet och Adelns privilegier den 16 Oktober 1723 samt 9 mom. af 2 § i 8 Kapitlet Rättegångs-balken innehålla derom, att vissa brottmål rörande frälsemän och deras vederlikar skola omedelbart af Hofrätt bedömas, förordnas att dessa mål hädanefter skola tillhöra vederbörande underdomstolar och efter allmänna Rättegångs-ordningen behandlas; Kommande i följd häraf Kongl. Brefven den 26 Oktober 1748 och den 7 April 1805, hvarigenom utlänske adelsmän, som hit till riket inkommit, samt Svenska Akademiens ledamöter blifvit förunnade enahanda förmåner i rättegångsmål, som Ridderskapet och Adeln, att i afseende å brottmål till all verkan upphöra.

De mål af omförmälda beskaffenhet, som vid den tid denna författning träder i verkställighet på Hofrätts profning bero, skola af Hofrätten med slut afhjelpas.”

Utskottet hyser fortfarande de åsigtter i denna fråga, som finnas uttalade i Lag-Utskottets vid 1868 års riksdag afgifna Utlåtande N:o 8 och hvilka då jemväl af Riksdagen omfattades med den följd att ofvanberörda underdåniga skrifvelse af den 8 April samma år blef till Kongl. Maj:t afläten; och som den omständighet att hinder mött för genomförande af reformen i den större omfattning, som denna underdåniga skrifvelse innehåller, ej torde utgöra anledning för Riksdagen att afslå hvad som nu föreslagits, får Utskottet vördsamt hemställa,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga Proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 Februari 1870.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.